

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren

25. april 2014

Svar på spørgsmål nr. 240 af 4. april 2014 (FIU – alm. del)

Spørgsmål 240:

Vil ministeren, på baggrund af rapporten fra DanWatch om alvorlige problemer med arbejdstagerrettigheder hos kinesiske leverandører af it hardware til det offentlige, oplyse

- a) Hvad det offentlige årligt bruger på indkøb af it hardware?
- b) Om ministeren finder, at staten har et ansvar for arbejdstager vilkår og miljøforhold i produktionen af it hardware, der leveres til det offentlige?
- c) Hvordan ministeren sikrer ordentlige arbejdsforhold og miljøforhold i produktionen af it hardware til det offentlige?

Svar:

Af regeringens handlingsplan for virksomheders samfundsansvar 2012-2015 "Ansvarlig vækst" fremgår, at ansvarlig vækst først og fremmest handler om virksomhedernes arbejde med samfundsansvar. Det er samtidig regeringens holdning, at den offentlige sektor gennem relevante offentlige aktiviteter skal skabe gode rammer for ansvarlig vækst. Regeringen opfordrer i handlingsplanen staten og den øvrige offentlige sektor til i højere grad at udnytte muligheden for i sine indkøb at efterspørge varer og ydelser, der er produceret under ansvarlige forhold, og der arbejdes allerede i dag med at sikre, at det offentlige indkøb lever op til relevante regelsæt og internationale standarder vedrørende samfundsansvar.

Regeringen har som led i handlingsplanen etableret en mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd, der har til opgave at behandle sager om overtrædelser af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder og udbrede kendskabet til retningslinjerne. Mæglings- og klageinstitutionens virksomhed er reguleret i lov nr. 546 af 18. juni 2012 med senere ændringer.

Endvidere har regeringen i samarbejde med kommunerne og andre relevante parter udarbejdet fælles retningslinjer for ansvarlige indkøb, der fremgår af webværktøjet "Den ansvarlige indkøber". "Den ansvarlige indkøber" har til formål at

fungere som et praktisk værktøj til, hvordan og hvornår krav om samfundsansvar kan anvendes i forbindelse med offentlige indkøb. Retningslinjerne bygger blandt andet på erfaringer i forbindelse med større offentlige kontrakter, herunder Moderniseringsstyrelsens og Statens og Kommunernes Indkøbs Service A/S's (SKI) erfaringer.

Regeringen arbejder således løbende med at forbedre rammerne for ansvarlig vækst og samfundsansvar.

Konkret indgår en række bestemmelser om samfundsansvar i Moderniseringsstyrelsens fællesstatslige aftaler og SKI's aftaler. Bestemmelserne har til formål at sikre blandt andet ordentlige arbejds- og miljøforhold i forbindelse med produktionen af de produkter, der leveres til det offentlige.

Aftalerne – herunder på it-hardwareområdet – indeholder bestemmelser om, at leverandører ved opfyldelsen af aftalerne skal udvise samfundsansvar ved at leve op til en række krav, der baserer sig på internationalt anerkendte principper og de til grund herfor liggende konventioner, herunder FN's Global Compact og OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder. Leverandørerne er endvidere ifølge aftalerne forpligtede til ved kontraktopfyldelsen at sikre overholdelsen af grundlæggende arbejdstagerrettigheder, herunder krav om, at de leverede ydelser eller dele deraf ikke er produceret i strid med bestemmelser i en række ILO-konventioner. Derudover bemærkes det, at leverandørerne hæfter for underleverandørernes ydelser og produkter på samme måde som for sine egne forhold.

Samtidig stilles der i aftalerne krav om, at leverandørerne ved kontraktopfyldelsen udviser nødvendig omhu i relation til de nævnte krav (due diligence). Leverandørerne skal således undersøge risikoen for overtrædelse af de nævnte krav i forbindelse med deres forretningsaktiviteter, både hos leverandørerne selv og hos andre virksomheder, som leverandørerne har indflydelse på, fx væsentlige underleverandører. Der skal samtidig træffes foranstaltninger til at forebygge risikoen for overtrædelser ved kontraktopfyldelsen. Det bemærkes, at der ifølge EU's udbudsregler kun kan stilles krav, der vedrører de konkrete produkter, der leveres på aftalerne. Der kan således ikke stilles krav, der vedrører andre produkter, end dem der er omfattet af kontrakterne.

Med henvisning til de relevante kontraktbestemmelser om samfundsansvar har Moderniseringsstyrelsen på baggrund af DanWatch-rapporten udbedt sig redegørelser fra leverandørerne på Moderniseringsstyrelsens aftaler, som kunne være omfattet af kritikken. Opfølgningen på disse redegørelser er endnu ikke afsluttet, og Moderniseringsstyrelsen følger løbende op på processen. Det er dog indtil videre vurderingen, at leverandørerne agerer i overensstemmelse med kravene til samfundsansvar i rammekontrakterne.

SKI har oplyst, at SKI har iværksat en tilsvarende proces vedrørende de leverandører på SKI's aftaler, som potentielt leverer IT-udstyr, der stammer fra de fabrikker, der er omtalt i DanWatch-rapporten.

Der foreligger ikke oplysninger, der gør det muligt umiddelbart at svare på spørgsmålet om størrelsen af det årlige, samlede offentlige indkøb af it-hardware. Der findes således ingen samlet opgørelse over disse indkøb. Dertil kommer, at begrebet it-hardware er bredt og eksempelvis omfatter både administrative medarbejders computere og større computersystemer, der anvendes i forbindelse med togdrift.

Det kan dog på basis af ministeriernes indkøbsrapportering oplyses, at der inden for kategorierne it-storage, it-servere, øvrigt it-udstyr til serverrum, pc-arbejdsstationer, printere, it-netværkskomponenter – hardware, it-udstyr i øvrigt, kopi- og multifunktionsmaskiner og AV-udstyr i 2013 i staten, eksklusive selvejende institutioner, er afholdt udgifter i størrelsesordenen 570 mio. kr. (årets priser). Det bemærkes, at de nævnte indkøbskategorier ud over it-hardware omfatter serviceydelser i forbindelse med køb af it-hardware. Opgørelsen er baseret på ministeriernes egne opgørelser og er forbundet med en vis usikkerhed.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon